

طرح شاخص مدیران خرید خرداد ۱۴۰۲

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

شاخص صنعت – دوره پنجاه و هفتم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در خرداد ماه عدد ۵۵/۳۰ به دست آمده است و کمترین مقدار ۵ ماهه خود را از بهمن ماه (به غیر از فروردین) ثبت کرده است. در این ماه هر ۵ مؤلفه اصلی بیشتر از ۵۰ گزارش شده‌اند.
- ✓ شاخص تولید بخش صنعت در خرداد نسبت به ماه گذشته کاهش داشته و از ۷۳/۷۸ در اردیبهشت ماه به ۵۶/۳۹ در خرداد ماه رسیده است و پایین‌ترین مقدار پنج ماهه از بهمن ماه (به غیر از فروردین) را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۵۲/۴۹) به کمترین نرخ ۵ ماهه از بهمن (به غیر از فروردین) رسیده است و در مقایسه با خرداد ماه سال گذشته، کاهش بیشتری در تقاضا مشاهده می‌شود.
- ✓ شاخص قیمت محصولات تولید شده (۵۳/۷۶) در مقایسه با ماه‌های اخیر، کاهش قابل توجهی داشته و کمترین مقدار ۷ ماهه خود را از آذر ماه ثبت کرده است.
- ✓ شاخص موجود محصول (۵۴/۵۰) به بیشترین مقدار ۸ ماهه خود از آبان ۱۴۰۱ رسیده است.
- ✓ شاخص میزان فروش محصولات در خرداد (۵۲/۱۷) به کمترین میزان ۵ ماهه خود (به غیر از فروردین) رسیده است.

شاخص کل اقتصاد – دوره چهل و پنجم

- ✓ شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در خرداد ماه عدد ۵۳/۲۸ محاسبه شده است که نسبت به ماه گذشته (۵۷/۳۰) کاهش داشته است. شاخص کل، کندترین رشد در ۴ ماهه اخیر (به غیر از فروردین ماه) را نشان می‌دهد. در این ماه به غیر از میزان سفارشات جدید مشتریان و موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده، سایر مؤلفه‌های اصلی بیشتر از ۵۰ ثبت شده‌اند.
- ✓ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در خرداد ماه (۵۷/۲۶) نسبت به ماه گذشته (۶۰/۹۶) با کاهش روبرو بوده و طی ۴ ماه اخیر از اسفند ماه (به غیر از فروردین) کمترین مقدار خود را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در خرداد (۴۹/۹۶) نسبت به ماه گذشته (۵۷/۱۵) کاهش داشته است و طی ۴ ماه اخیر از اسفندماه ۱۴۰۱ (به غیر از فروردین) کمترین مقدار خود را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه و یا لوازم خریداری شده (۴۶/۵۶) که در اردیبهشت ماه (۵۸/۰۸) بهبود یافته بود، مجدداً کاهش یافته و کمترین مقدار ۴ ماهه اخیر از اسفندماه ۱۴۰۱ (به غیر از فروردین) را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص میزان فروش کالاها و خدمات که در اردیبهشت ماه (۶۴/۰۹) با باز سرگیری فعالیت‌ها و سفارشات، نسبت به ماه گذشته بهبود یافته بود، در خرداد ماه (۵۰/۶۵) مجدداً کاهش یافت و تقریباً در محدوده خنثی ۵۰ قرار گرفت و طی ۵ ماه اخیر (به غیر از فروردین ماه) یکی از کمترین مقادیر خود را ثبت کرده است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص PMI ترکیبی جهان توسط J.P.Morgan و S&P Global در همکاری با ISM و IFPSM در ماه ژوئن ۴۸/۸ گزارش شده است که پایین ترین مقدار در شش ماه گذشته است. تولید جهانی شاهد انقباض مجدد است زیرا سفارشات جدید با سریع ترین نرخ در پنج ماه گذشته کاهش یافته است. تنها ۱۰ کشور از ۲۹ کشوری که اطلاعات ژوئن برای آنها در دسترس بود، شاهد افزایش تولید بودند که هفت مورد از آنها در آسیا (از جمله هند و چین) قرار داشتند. خوش بینی کسب و کارها در ماه ژوئن کمتر شده است. اگرچه تولیدکنندگان همچنان افزایش تولید را در ماه آینده پیش بینی می کنند، اما درجه کلی مثبت بودن به پایین ترین حد خود از نوامبر گذشته رسیده است. در ماه ژوئن اخبار بهتری در زمینه عرضه و قیمت وجود داشت و میانگین زمان تحویل فروشنده برای پنجمین ماه متوالی کوتاه شده است، هزینه های مواد اولیه برای دومین ماه متوالی کاهش یافته و نرخ کاهش شدید در کشورهای توسعه یافته در مقایسه با همتایان خود در بازارهای نوظهور وجود داشته است. میانگین قیمت های فروش نیز در ماه های می و ژوئن کاهش متوالی داشته است.

شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در خرداد ماه عدد ۵۳/۲۸ محاسبه شده است که نسبت به ماه گذشته (۵۷/۳۰) کاهش داشته است. شاخص کل، کندترین رشد در ۴ ماهه اخیر (به غیر از فروردین ماه) را نشان می دهد. در خرداد ماه بسیاری از شرکت ها شرایط را مانند ماه قبل ارزیابی کرده اند و به عقیده فعالان اقتصادی نوسانات بالای نرخ ارز، تقاضا را کاهش داده است. در این ماه به غیر از میزان سفارشات جدید مشتریان و موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده سایر مؤلفه های اصلی بالای ۵۰ بوده اند.

➤ شاخص میزان فعالیت های کسب و کار در خرداد ماه (۵۷/۲۶) نسبت به ماه گذشته (۶۰/۹۶) با کاهش روبرو بوده و طی ۴ ماهه اخیر از اسفند ماه (به غیر از فروردین) کمترین مقدار خود را ثبت کرده است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در خرداد (۴۹/۹۶) نسبت به ماه گذشته (۵۷/۱۵) کاهش داشته است و طی ۴ ماهه اخیر از اسفندماه ۱۴۰۱ (به غیر از فروردین) کمترین مقدار خود را ثبت کرده است. رکود و تضعیف تقاضا ناشی از کاهش قدرت خرید و کمبود نقدینگی مشتریان و نابسامانی پیوسته نرخ ارز طی ماه های اخیر است.

➤ شاخص موجودی مواد اولیه و یا لوازم خریداری شده (۴۶/۵۶) که در اردیبهشت ماه (۵۸/۰۸) بهبود یافته بود، مجدداً کاهش یافته و کمترین مقدار ۴ ماهه اخیر از اسفندماه ۱۴۰۱ (به غیر از فروردین) را ثبت کرده است. شرکت ها، همچنان به دلیل نوسانات شدید قیمتی، بالا بودن قیمت ها و مشکل عدم تخصیص و دسترسی به ارز که طی ماه های اخیر با آن روبرو بوده اند، در تأمین مواد اولیه و لوازم مورد نیاز خود با مشکل روبرو هستند.

➤ شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۷۳/۲۲) در مقایسه با تورم شدید چندین ماهه اخیر، افزایش ملایم تری داشته و به کندترین میزان ۸ ماهه از آبان ماه ۱۴۰۱ رسیده است، هرچند به عقیده فعالان اقتصادی این کندی در افزایش قیمت ها به دلیل کاهش نرخ ارزی بوده که در خرداد ماه وجود داشته است. بر همین اساس و با توجه به رکود در تقاضا، تورم قیمت فروش هم کند شده و تولیدکنندگان کمترین نرخ افزایش را در سری ۷ ماهه از آذر ماه به ثبت رساندند. اگرچه به علت افزایش قیمت هزینه های نهاده ها و دستمزدها، هزینه تولید با افزایش زیادی همراه بوده است و قیمت های فروش همچنان بایستی به شدت افزایشی باشد اما به عقیده فعالان اقتصادی به دلیل کاهش تقاضا و رکود در سمت تقاضا ناچارند، محصولات را در قیمت های پایین تر عرضه کنند.

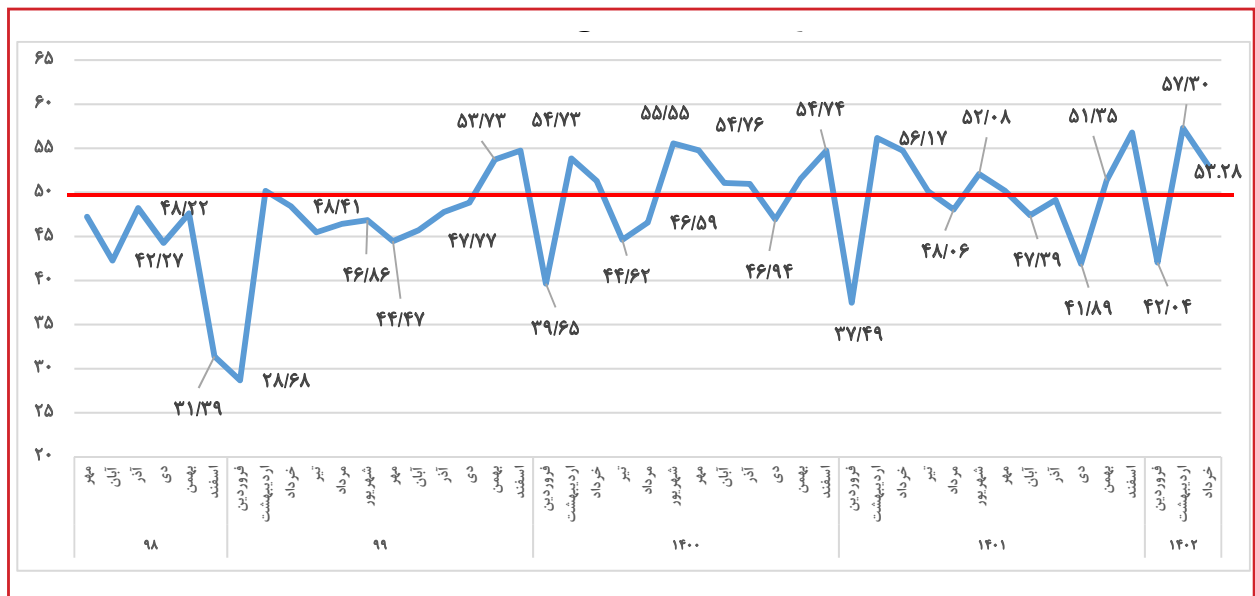
➤ شاخص میزان فروش کالاها و خدمات که در اردیبهشت ماه (۶۴/۰۹) با از سرگیری فعالیت ها و سفارشات، نسبت به ماه گذشته بهبود یافته بود، در خرداد ماه (۵۰/۶۵) مجدداً کاهش یافت و تقریباً در محدوده خنثی ۵۰ قرار گرفت و طی ۵ ماهه اخیر (به غیر از فروردین ماه) یکی از کمترین مقادیر خود را ثبت کرده است.

➤ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۶۰/۱۷) اگرچه همچنان مثبت است اما در مقایسه با روند سه ماهه اخیر شدت انتظارات مثبت اندکی ضعیفتر است و بسیاری از شرکت ها نگرانی خود را در مورد رکود تقاضا و شرایط قیمتی بازار ابراز کرده اند.

جدول ۱: شامخ کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) خرداد ۱۴۰۲

شاخص	فروردین ۱۴۰۲	اردیبهشت ۱۴۰۲	خرداد ۱۴۰۲
شامخ کل اقتصاد	۴۲/۰۴	۵۷/۳۰	۵۳/۲۸
میزان فعالیت‌های کسب و کار	۳۴/۶۰	۶۰/۹۶	۵۷/۲۶
میزان سفارشات جدید مشتریان	۳۷/۶۵	۵۷/۱۵	۴۹/۹۶
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۰/۰۳	۵۷/۴۳	۵۸/۲۲
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۳/۱۴	۵۸/۰۸	۴۶/۵۶
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۱/۳۷	۵۲/۴۸	۵۲/۹۵
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۸۶/۵۴	۸۳/۶۷	۷۳/۲۲
موجودی محصول در انبار یا کارهای معوق	۴۵/۵۸	۴۹/۳۰	۵۳/۴۲
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۰/۵۳	۵۱/۸۶	۵۱/۳۷
قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده	۷۱/۴۴	۶۲/۵۲	۵۸/۱۶
مصرف حامل‌های انرژی	۳۴/۳۰	۶۱/۲۸	۵۶/۷۵
میزان فروش کالاها یا خدمات	۳۴/۶۹	۶۴/۰۹	۵۰/۶۵
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۷۵/۷۶	۶۵/۱۷	۶۰/۱۷

نمودار ۱: مقایسه شامخ کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در خرداد ماه عدد ۵۵/۳۰ به دست آمده است و کمترین مقدار ۵ ماهه خود را از بهمن ماه (به غیر از فروردین) ثبت کرده است. در این ماه هر ۵ مؤلفه اصلی بیشتر از ۵۰ گزارش شده‌اند. کمتر شدن شیب افزایش شاخص صنعت به دلیل کاهش رشد میزان سفارشات است.

➤ شاخص تولید بخش صنعت در خرداد نسبت به ماه گذشته کاهش داشته و از ۷۳/۷۸ در اردیبهشت ماه به ۵۶/۳۹ در خرداد ماه رسیده است و پایین‌ترین مقدار پنج ماهه از بهمن ماه (به غیر از فروردین) را ثبت کرده است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۵۲/۴۹) حاکی از آن است که کسب و کارها از کاهش تقاضا در خرداد در مقایسه با ماه قبل خبر دادند و به کمترین نرخ ۵ ماهه از بهمن ماه ۱۴۰۱ (به غیر از فروردین) رسیده است. به دلیل ادامه نابسامانی قیمتی و کاهش قدرت خرید و تردید مشتریان برای خرید، ضعف در تقاضا وجود داشته است. به طوری که در مقایسه با خرداد سال‌های قبل کاهش بیشتری در تقاضا مشاهده می‌شود.

➤ شاخص موجودی مواد اولیه (۵۱/۳۱) که در ماه قبل بهبود یافته بود مجدداً کاهش یافته و به طور جزئی از محدوده خنثی ۵۰ بیشتر است و افزایشی بسیار اندک را در خرداد ماه ثبت کرده است. همچنان شرکت‌ها در زنجیره تأمین خود با نگرانی از عدم تخصیص و دسترسی به ارز مورد نیاز و بی ثباتی نرخ ارز روبرو هستند.

➤ شاخص قیمت محصولات تولید شده (۵۳/۷۶) در مقایسه با ماه‌های اخیر کاهش قابل توجهی داشته و کمترین مقدار ۷ ماهه خود را از آذر ماه ۱۴۰۱ ثبت کرده است. افزایش آهسته نرخ قیمت‌ها از یک سو ناشی از کاهش در تقاضا است و از سوی دیگر به دلیل کندتر شدن شدت افزایش قیمت مواد اولیه (طی ۸ ماه گذشته از آبان ۱۴۰۱) به دلیل کاهش نرخ ارز بوده است. این در حالیست که به طور متوسط، به ویژه تحت تاثیر فشار دستمزدها و نرخ تورم هزینه نهاده‌ها طی ماه‌های اخیر، نرخ افزایش قیمت‌ها به اندازه هزینه‌های نهاده‌های تولید نبوده است.

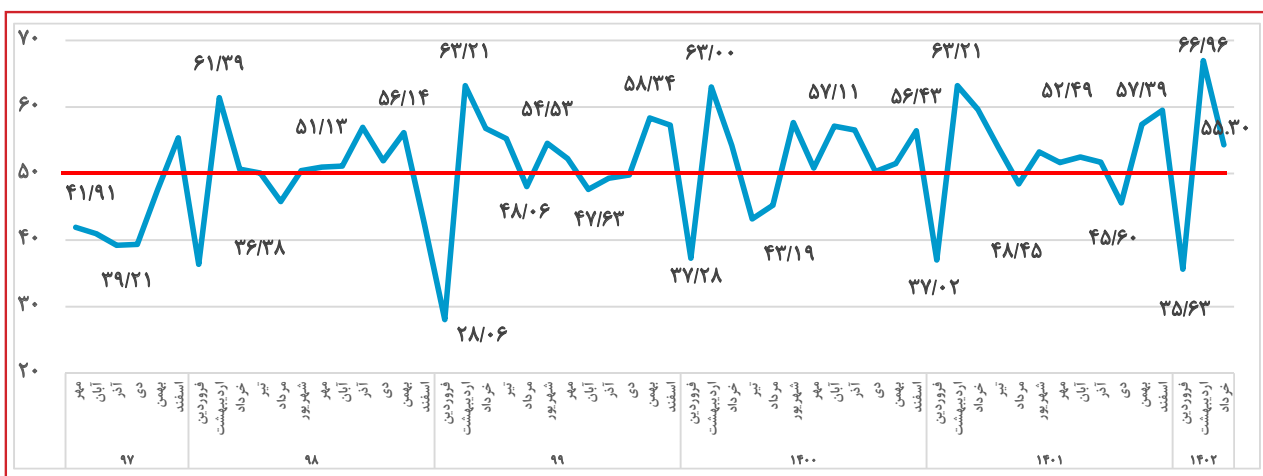
➤ شاخص موجود محصول نهایی در انبار (۵۴/۵۰) به بیشترین مقدار ۸ ماهه خود از آبان ماه ۱۴۰۱ رسیده است. با کاهش تقاضا در خرداد ماه، از آنجایی که شرکت‌ها در ماه گذشته میزان تولید قابل توجهی داشتند، اما رکود در تقاضا باعث مزاد ظرفیت تولید در انبار شده است.

➤ شاخص میزان فروش محصولات در خرداد (۵۲/۱۷) به کمترین میزان ۵ ماهه خود (به غیر از فروردین) رسیده است. در اردیبهشت ماه با آنکه شرکت‌ها در وضعیت فروش بهبود داشتند اما در خرداد ماه به دلیل تضعیف سطح تقاضا با کاهش در فروش روبرو بوده‌اند.

➤ شاخص انتظارات تولید (۶۳/۰۸) همچنان نشان‌دهنده خوش‌بینی صنایع برای ماه آینده است البته نرخ خوش‌بینی در مقایسه با روند ۳ ماهه اخیر اندکی کاهش داشته است.

به طور کلی در خرداد ماه برخی از صنایع و شرکت‌ها با مشکل قطعی برق و گاز مواجه بودند. همچنین شرایط بی‌ثبات نرخ ارز، تضعیف

نمودار ۲: مقایسه روند شاخص بخش صنعت

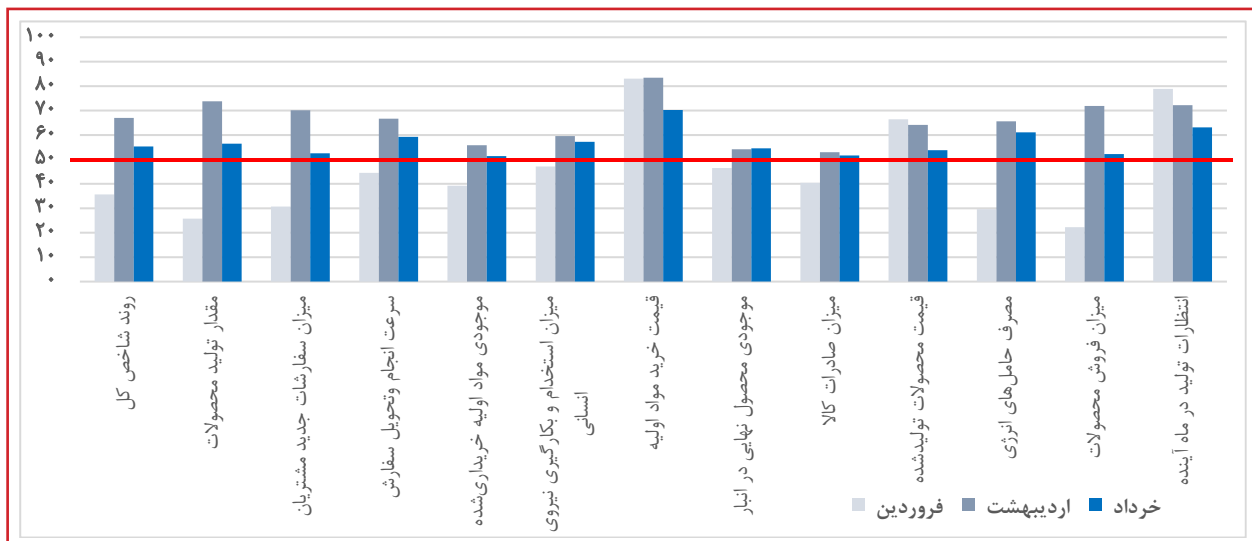

تقاضا و تردید مشتریان را به دنبال داشته و از سوی دیگر قدرت خرید مشتریان بسیار کاهش داشته است علاوه بر این علی‌رغم افزایش هزینه تولید به دلیل عدم وجود نقدینگی مشتریان، شرکت‌ها امکان افزایش قیمت در محصولاتی که با هزینه‌های بسیار بالا تولید شده‌اند را ندارند و بسیاری از شرکت‌ها همچنان مانند ماه‌های قبل با نگرانی زنجیره تأمین مواد اولیه خود به علت مشکل عدم تخصیص ارز روبرو بوده‌اند.

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) خرداد ۱۴۰۲

شاخص	فروردین ۱۴۰۲	اردیبهشت ۱۴۰۲	خرداد ۱۴۰۲
شاخص کل صنعت	۳۵/۶۳	۶۶/۹۶	۵۵/۳۰
مقدار تولید محصولات	۲۵/۷۱	۷۳/۷۸	۵۶/۳۹
میزان سفارشات جدید مشتریان	۳۰/۶۸	۷۰/۰۹	۵۲/۴۹
سرعت انجام و تحویل سفارش	۴۴/۴۵	۶۶/۶۵	۵۹/۲۰
موجودی مواد اولیه خریداری شده	۳۹/۱۹	۵۵/۸۱	۵۱/۳۱
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۷/۰۷	۵۹/۵۶	۵۷/۲۱
قیمت خرید مواد اولیه	۸۳/۰۲	۸۳/۴۳	۷۰/۱۹
موجودی محصول نهایی در انبار	۴۶/۴۱	۵۴/۱۴	۵۴/۵۰
میزان صادرات کالا	۴۰/۴۱	۵۲/۹۲	۵۱/۵۶
قیمت محصولات تولیدشده	۶۶/۴۱	۶۴/۱۱	۵۳/۷۶
مصرف حامل‌های انرژی	۲۹/۶۱	۶۵/۵۶	۶۱/۰۳
میزان فروش محصولات	۲۲/۲۵	۷۱/۸۵	۵۲/۱۷
انتظارات تولید در ماه آینده	۷۸/۸۳	۷۲/۱۶	۶۳/۰۸

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۲

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید خرداد ۱۴۰۲

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و میلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۴۶/۵۰	۴۹/۶۴	۶۴/۱۷	۶۴/۴۰	۶۰/۷۷	۴۶/۴۰	۶۰/۹۷	۵۴/۸۸	۵۵/۰۰	۵۳/۶۶	۶۴/۲۹	۳۶/۵
مقدار تولید محصولات	۳۵/۰۰	۵۰/۰۰	۷۲/۲۲	۷۱/۴۳	۶۱/۵۴	۴۸/۸۴	۵۹/۶۸	۵۶/۹۸	۵۰/۰۰	۵۳/۵۷	۶۴/۲۹	۵۰
میزان سفارشات جدید	۵۵/۰۰	۴۲/۸۶	۷۲/۲۲	۶۱/۹۰	۵۷/۶۹	۳۶/۰۵	۶۲/۹۰	۵۰/۰۰	۶۰/۰۰	۵۱/۷۹	۵۷/۱۴	۲۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۵/۰۰	۶۴/۲۹	۵۵/۵۶	۷۸/۵۷	۶۱/۵۴	۵۱/۱۶	۵۹/۶۸	۵۹/۳۰	۶۰/۰۰	۵۵/۳۶	۷۸/۵۷	۴۰
موجودی مواد اولیه	۳۰/۰۰	۴۶/۴۳	۲۷/۷۸	۵۷/۱۴	۵۷/۶۹	۵۰/۰۰	۵۹/۶۸	۵۳/۴۹	۵۵/۰۰	۴۶/۴۳	۵۰/۰۰	۲۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۰/۰۰	۵۰/۰۰	۶۶/۶۷	۵۲/۳۸	۶۵/۳۸	۵۳/۴۹	۶۱/۲۹	۵۶/۹۸	۵۰/۰۰	۵۸/۹۳	۷۱/۴۳	۵۰
قیمت خرید مواد اولیه	۶۵/۰۰	۵۷/۱۴	۶۶/۶۷	۷۶/۱۹	۸۸/۴۶	۵۹/۳۰	۷۹/۰۳	۶۹/۷۷	۶۵/۰۰	۶۲/۵۰	۷۱/۴۳	۷۰
موجودی محصول (انبار)	۴۵/۰۰	۳۲/۱۴	۶۶/۶۷	۴۲/۸۶	۶۱/۵۴	۵۶/۹۸	۵۶/۴۵	۵۲/۳۳	۵۵/۰۰	۵۰/۰۰	۶۴/۲۹	۶۰
میزان صادرات کالا	۶۰/۰۰	۶۰/۷۱	۵۵/۵۶	۵۰/۰۰	۵۳/۸۵	۵۰/۰۰	۵۳/۲۳	۵۰/۰۰	۵۵/۰۰	۵۱/۷۹	۲۸/۵۷	۴۰
قیمت محصولات تولیدشده	۵۵/۰۰	۳۵/۷۱	۵۵/۵۶	۵۴/۷۶	۶۵/۳۸	۴۳/۰۲	۵۹/۶۸	۵۵/۸۱	۵۰/۰۰	۵۵/۳۶	۶۴/۲۹	۵۰
مصرف حامل‌های انرژی	۶۵/۰۰	۳۹/۲۹	۷۲/۲۲	۷۸/۵۷	۵۷/۶۹	۵۵/۸۱	۶۱/۲۹	۵۸/۱۴	۷۰/۰۰	۵۵/۳۶	۵۷/۱۴	۶۰
میزان فروش محصولات	۵۵/۰۰	۴۲/۸۶	۵۰/۰۰	۶۴/۲۹	۶۵/۳۸	۴۴/۱۹	۵۹/۶۸	۴۸/۸۴	۵۰/۰۰	۵۰/۰۰	۴۲/۸۶	۲۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۷۵/۰۰	۵۳/۵۷	۷۲/۲۲	۶۹/۰۵	۶۹/۲۳	۵۵/۸۱	۶۲/۹۰	۶۸/۶۰	۵۵/۰۰	۶۷/۸۶	۵۷/۱۴	۴۰

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در خرداد ماه ۱۴۰۲:

- بسیاری از شرکت‌ها همچنان با مشکل فقدان تأمین ارز مورد نیاز برای واردات مواد اولیه مواجه هستند.
- عدم تعادل در بازار ارز و نوسانات شدید قیمتی باعث رکود و کاهش فروش در بازار شده‌است و بسیاری از خریداران و تأمین کنندگان مواد اولیه تمایلی به فعالیت در چنین بازار نابسامانی ندارند.
- پایین بودن ارزش ریال در برابر سایر ارزها باعث هزینه بر بودن تأمین مواد اولیه و تولید می‌شود.
- شرکت‌ها برای تأمین نقدینگی از بانک‌ها مشکل دارند. (نفت، گاز و پالایشگاهی)
- تورم و افزایش قیمت‌ها باعث کاهش تقاضا و مصرف در برخی از شرکت‌های صنایع غذایی شده‌است.
- قطعی برق و گاز باعث تعطیلی خطوط تولید می‌شود در حالی که بسیاری از هزینه‌های ثابت برای کارخانه‌ها وجود دارد.
- همچنان قیمت‌گذاری دستوری و بدون کارشناسی دولت در برخی از صنایع به خصوص محصولات کشاورزی و غذایی ادامه داده است که شرکت‌ها را متضرر کرده‌است.
- عرضه مواد اولیه یا خوراک از سوی پتروشیمی‌ها برای قیمت‌گذاری جدید متوقف شده در حالی که صنایع وابسته برای تولید، نیاز به این محصولات دارند اما از سوی دیگر طرف تقاضا کسب بیشتری برای افزایش قیمت‌ها را ندارد.
- بسیاری از شرکت‌ها همچنان با کمبود نیروی کار مواجه هستند (به نظر می‌رسد بسیاری از نیروهای جوان تمایل به کار در سطح دستمزدهای فعلی ندارند) و بسیاری از شرکت‌ها تمایل به استخدام نیروی کار خارجی با بهره‌وری بالاتر دارند.
- شرکت‌ها به دلیل اعمال سیستم مالیاتی نامناسب، با مشکلاتی در زنجیره تأمین و فروش خود روبرو هستند. به این ترتیب که به دلیل قابل پیگیری شدن کارتخوان‌ها بسیاری از تأمین کنندگان مواد اولیه به صورت نقدی یا چک محصول خود را می‌فروشند و خریدار محصول کارخانه نیز به نام خود خرید و فروش را انجام نمی‌دهند در نتیجه فروش فاکتور به تولیدکنندگان مشکل و هزینه جدیدی برای آن‌ها به همراه دارد. در واقع این سیستم مالیاتی جدید، وقت و هزینه اضافی برای تولیدکنندگان که به صورت شفاف حساب‌ها را در دفاتر خود ثبت می‌کنند، تحمیل می‌کند.

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هر یک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰.۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در ژوئن ۲۰۲۳

شامخ کل

شامخ صنعت

